

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Tomáše Langáška, soudce Filipa Dienstbiera a soudkyně Veroniky Juříčkové v právní věci žalobkyně: **S. E. B. A.**, zastoupená Mgr. Petrem Juráněm, advokátem, sídlem Čechyňská 439/23a, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. července 2023 č. j. OAM-285/ZA-ZA11-P09-2023, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. září 2023 č. j. 41 Az 34/2023-29

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobkyně **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobkyně Mgr. Petru Juráňovi, advokátu, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **12 342 Kč**, která mu bude zaplacená z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

[1] Žalobkyně je státní příslušnicí Bolívarovské republiky Venezuela. Do České republiky přicestovala se svými rodiči jako nezletilá. Spolu s nimi podala v roce 2019 první žádost o mezinárodní ochranu, kterou zdůvodnila špatnou humanitární, ekonomickou a bezpečnostní situací v zemi původu. Žalovaný mezinárodní ochranu neudělil, proti čemuž žalobkyně marně brojila žalobou před Krajským soudem v Brně (dále jen „krajský soud“). Následnou kasační stížnost proti zamítavému rozsudku krajského soudu odmítl Nejvyšší správní soud jako nepřijatelnou usnesením ze dne 2. března 2023 č. j. 7 Azs 301/2022-39.

[2] Dne 16. března 2023 požádala žalobkyně o mezinárodní ochranu znovu a novou (opakovanou) žádost zdůvodnila tím, že chce v České republice žít se svými rodiči. Rozhodnutím uvedeným v návětí tohoto usnesení žalovaný řízení o opakované žádosti

o mezinárodní ochranu pro nepřipustnost zastavil. O podané žalobě rozhodl krajský soud tak, že ji v návěti uvedeným rozsudkem zamítl.

[3] Krajský soud se ztotožnil s žalovaným, že oproti své žádosti z roku 2019 netvrdí žalobkyně nic nového, co by mělo relevanci z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany. Bezpečnostní situace ve Venezuele se dále nezměnila natolik, že by zvyšovala pravděpodobnost udělení mezinárodní ochrany v případě nového meritorního posouzení žádosti. Krajský soud rovněž nepřisvědčil námitce, že žalovaný nezohlednil její zdravotní stav spočívající ve snížené komunikační schopnosti způsobené rozštěpem patra a mentálním stavem na úrovni staršího dítěte, pro kterou se nedokázala v azylovém řízení hodnověrně vyjadřovat. Nic takového totiž ze správního spisu nevyplývá. Krajský soud nevyhověl ani žádosti žalobkyně s posečkáním rozhodnutí ve věci za účelem doložení psychologického posudku (do října 2023), neboť byla v azylovém řízení od roku 2019, a měla proto dostatek příležitostí, aby psychologický posudek doložila. I pokud by žalobkyně nyní doložila posudek potvrzující její slova, nepůjde o relevantní novou skutečnost, která by mohla cokoliv změnit na výsledku tohoto řízení. Na základě výše uvedeného dospěl krajský soud k závěru, že žalovaný, který opakovanou žádost žalobkyně posoudil jako nepřipustnou a řízení o ní zastavil, postupoval správně.

[4] Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost. Uvedla, že trpí rozštěpem patra, který jí znesnadňuje komunikaci, její mentální stav odpovídá věku staršího dítěte a obává se pronásledování ze strany současného politického režimu ve Venezuele (zejména v návaznosti na aktivity svého otce). Krajskému soudu vytkla, že se blíže nezabýval jejím mentálním stavem, neustanovil jí opatrovníka, osobně ji nevyslechl a neposoudil ani možné pronásledování stěžovatelky a aktuální bezpečnostní situaci ve Venezuele. K aktuální bezpečnostní situaci stěžovatelka zmínila referendum o připojení území sousedního státu k Venezuele, což může vést k válečnému stavu se sousední Guyanou. Dále poukázala na nedávné případy pronásledování neúspěšných žadatelů o azyl. Stěžovatelka se obává, že by podobný osud mohl postihnout i ji. Tím spíše, má-li snížené mentální schopnosti a trpí komunikačními obtížemi.

[5] Nejvyšší správní soud zaslal kasační stížnost žalovanému, který uvedl, že se ztotožňuje se závěrem a hodnocením krajského soudu, a navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl pro její nedůvodnost, případně odmítl pro nepřijatelnost. Žalovaný nesouhlasil s tvrzením stěžovatelky stran omezených komunikačních schopností a nižšího mentálního stavu. Uvedl, že tato námitka se objevila poprvé v textu žaloby a nekoresponduje se skutečností. V průběhu správního řízení byla stěžovatelka schopna s žalovaným bez problémů komunikovat. Jde tedy o účelová tvrzení a snahu celý příběh zdramatizovat. Zopakoval dále, že obecně špatná situace ve Venezuele není bez dalšího důvodem pro udělení žádné z forem mezinárodní ochrany, stejně tak jako jí není ani snaha o legalizaci pobytu v České republice s rodiči. Nová tvrzení ohledně možného válečného stavu se sousední Guyanou považuje žalovaný za spekulace. Obdobně žalovaný odmítl tvrzení stěžovatelky vztahující se k jejímu otci (vysoký věk otce, možné pronásledování ve Venezuele) a uvedl, že stěžovatelka je svéprávnou zletilou osobou a azylové řízení s jejím otcem je pro projednávání případ irelevantní.

[6] Nejvyšší správní soud vyhodnotil kasační stížnost jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), neboť svým

pokračování

významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky (k výkladu tohoto pojmu viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. dubna 2006 č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, a ze dne 16. června 2021 č. j. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS).

[7] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval namítanou nepřezkoumatelností rozsudku krajského soudu. V souladu s konstantní judikaturou však dospěl k závěru, že z jeho odůvodnění je patrné, jaký skutkový stav vzal krajský soud za rozhodný, jak uvážil o skutečnostech podstatných pro věc, jakým způsobem postupoval při jejich posuzování a proč pokládá stěžovatelčiny námitky za nedůvodné (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. prosince 2003 č. j. 2 Azs 47/2003-130, č. 244/2004 Sb. NSS, nebo rozsudek ze dne 29. července 2004 č. j. 4 As 5/2003-52). Napadený rozsudek tedy nelze pokládat za nepřezkoumatelný.

[8] Podle judikatury Nejvyššího správního soudu je správní orgán povinen v odůvodnění rozhodnutí o zastavení řízení pro nepřijatelnost dle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu uvést odůvodněný závěr o tom, že *1) žadatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, resp. 2) pokud takové skutečnosti či zjištění uvádí, pak pouze takové, které mohl uplatnit již v předchozí žádosti a 3) že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany* (rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6. března 2012 č. j. 3 Azs 6/2011-96, č. 2642/2012 Sb. NSS, bod 19; obdobně také např. rozsudek ze dne 3. října 2017 č. j. 9 Azs 185/2017-38). Krajský soud z této judikatury správně vycházel a rozhodnutí žalovaného podle těchto hledisek posuzoval.

[9] Krajský soud správně uvedl, že stěžovatelkou tvrzené důvody týkající se bezpečnostní situace ve Venezuele a možného pronásledování se zásadně shodují s důvody uplatněnými v předchozím řízení, a nejedná se proto o nové skutečnosti. Správný je i závěr krajského soudu, že zhoršená bezpečnostní a humanitární situace ve Venezuele je dlouhodobého charakteru a nedošlo k takové zásadní změně situace, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

[10] Nelze též přehlédnout, že v samotné opakované žádosti o mezinárodní ochranu stěžovatelka uvedla pouze, že chce žít v České republice a jiný důvod nemá. Jak již však Nejvyšší správní soud v minulosti opakovaně uvedl, samotná snaha stěžovatele o legalizaci pobytu není azylově relevantním důvodem (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. června 2004 č. j. 7 Azs 138/2004-44, ze dne 16. února 2005 č. j. 4 Azs 333/2004-69, ze dne 20. října 2005 č. j. 2 Azs 423/2004-81, nebo ze dne 10. února 2006 č. j. 4 Azs 129/2005-54).

[11] Pokud jde o námitku stěžovatelky týkající se snížené komunikační schopnosti a mentálního stavu na úrovni staršího dítěte, krajský soud poukázal na skutečnost, že tyto námitky v průběhu azylového řízení nevznesla a nedoložila ani žádný psychologický posudek, který by tvrzené zdravotní omezení prokázal. Poukázat lze například na pohovor se stěžovatelkou k její žádosti o azyl ze dne 21. března 2023, v němž odpověděla na všechny položené otázky žalovaného a uvedla, že je zdravá a s ničím se neléčí. Žalovaný také uvedl, že stěžovatelka s ním byla v průběhu správního řízení schopna bez problémů komunikovat. Krajský soud proto nepochybil, když se s námitkou stěžovatelky neztotožnil.

[12] Nejvyšší správní soud uvádí, že z jeho judikatury (např. z rozsudků ze dne 1. dubna 2008 č. j. 9 Azs 15/2008-108, ze dne 28. května 2009 č. j. 6 Azs 26/2009-100, ze dne 2. září 2009 č. j. 2 Azs 26/2009-123, či z rozsudku ze dne 15. prosince 2011 č. j. 1 As 84/2010-72) vyplývá, že soud není povinen provést všechny důkazy navržené účastníkem řízení, je však povinen náležitě a přezkoumatelně odůvodnit, z jakých důvodů k jejich provedení nepřistoupil. Tomuto požadavku krajský soud dostál. Za situace, kdy stěžovatelka za celou dobu správního řízení od roku 2019, a to ani v předchozím řízení před krajským soudem a Nejvyšším správním soudem, stran svého zdravotního stavu a schopnosti porozumět (resp. vyjádřit se) nic nenamítala, nemůže Nejvyšší správní soud krajskému soudu vytknout, že nevyčkal na doložení navrhaného psychologického posudku a stěžovatelku osobně nevyslechl, pokud o jejím zdravotním stavu neměl pochybnosti.

[13] Obdobné platí též pro námitku stěžovatelky, že jí krajský soud neustanovil opatrovníka pro řízení. Nejvyšší správní soud se již v minulosti vyjádřil k povinnosti soudu ustanovit procesně nezpůsobilému účastníku řízení opatrovníka, jakmile soud nabude přesvědčení, že podmínka řízení spočívající v procesní způsobilosti není naplněna (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. května 2006 č. j. 6 Ads 24/2005-33, č. 930/2006 Sb. NSS, nebo rozsudek ze dne 12. března 2014 č. j. 6 Azs 25/2013-34, body 15 a 16). Toto přesvědčení může soud nabýt z celé řady indicií, jako je například stanovená diagnóza, zdravotní posudky, vlastní sdělení účastníka, reálná vyjadřovací schopnost apod. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. ledna 2024 č. j. 6 Ads 49/2023-44). Jak již bylo shora uvedeno, v nyní posuzovaném případě žádná taková indicie od první žádosti o mezinárodní ochranu do vydání napadeného rozsudku (rozmezí let 2019–2023) ve správním spise zaznamenána není. Krajský soud proto nepochybil, pokud stěžovatelce opatrovníka pro řízení neustanovil. Jen pro doplnění Nejvyšší správní soud uvádí, že ke dni vydání tohoto usnesení nemá o existenci psychologického posudku sám žádné povědomí (stěžovatelka jej Nejvyššímu správnímu soudu při podání kasační stížnosti ani později nedoložila).

[14] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem shrnuje, že v případě stěžovatelky nejsou dány nové skutečnosti, které by byly relevantní z hlediska opakované žádosti o mezinárodní ochranu. Současně nedošlo v zemi původu k takové významné změně situace, že by sama o sobě byla důvodem pro meritorní posouzení opakované žádosti o azyl. Krajský soud proto dospěl ke správnému závěru, když stěžovatelčiny žalobní námitky posoudil jako nedůvodné a její žalobu zamítl.

[15] Ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu tak poskytuje odpovědi na otázky vznesené v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud ji proto odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[16] Nejvyšší správní soud dodává, že samostatně nerozhodoval o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud totiž o kasační stížnosti rozhodl bez zbytečného odkladu po provedení nezbytných procesních úkonů (mj. bylo nutné posoudit stěžovatelčinu žádost o ustanovení zástupce a vyčkat doplnění důvodů kasační stížnosti) a obstarání dalších podkladů nutných pro rozhodnutí (obdobně viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. června 2013 č. j. 6 Ads 42/2013-28 nebo rozsudek ze dne 4. dubna 2019 č. j. 1 Azs 45/2019-28).

pokračování

[17] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 7 ve spojení s § 120 s. ř. s. Ačkoli byla kasační stížnost odmítnuta, což je situace, na kterou obecně pamatuje § 60 odst. 3 s. ř. s., k odmítnutí pro nepřijatelnost dochází na základě zjednodušeného věcného posouzení případu, a proto je na místě rozhodnout o náhradě nákladů řízení podle úspěchu ve věci (kromě již citovaného usnesení č. j. 9 As 83/2021-28 viz také usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. března 2021 č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Stěžovatelka (žalobkyně) neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, nevznikly mu však žádné náklady nad rámec obvyklé úřední činnosti, pročež se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

[18] Stěžovatelce byl usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 14. listopadu 2023 č. j. 6 Azs 301/2023-24 ustanoven zástupcem advokát. Hotové výdaje a odměnu za zastupování v takovém případě platí stát (§ 35 odst. 10 věta první za středníkem s. ř. s.). Zástupci stěžovatele Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za tři úkony právní služby, a to převzetí a příprava zastoupení včetně porady s klientkou zastoupenou jejím otcem v trvání cca 2,5 hodiny (§ 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], sepsání doplnění kasační stížnosti (§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu) a nahlížení do spisu včetně pořízení fotokopií (§ 11 odst. 1 písm. f) advokátního tarifu *per analogiam*). Odměna za každý úkon právní služby činí 3 100 Kč [§ 7 bod 5 aplikovaný na základě § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu] a 300 Kč jako paušální náhrada hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Odměna ve svém souhrnu činí 10 200 Kč. Ustanovený zástupce je plátcem daně z přidané hodnoty, proto se tato částka Kč zvyšuje o 21 % představujících výši této daně na konečných 12 342 Kč. K jejímu uhrazení byla stanovena přiměřená lhůta jednoho měsíce.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. ledna 2024

JUDr. Tomáš Langášek, LL.M.
předseda senátu